

Ринок зерна та продуктів переробки

Ключові фактори впливу

- За повідомленням Укргідрометцентру, у другій декаді листопада в усіх областях, де середні температури були нижчими плюс 5°C, на сходах озимих зернових відмічено припинення активних ростових процесів. Стан рослин був переважно добрий та задовільний. На окремих площах центральних та східних областей через посуху відмічалася зрідженість посівів озимого ячменю;
- За даними Мінагрополітики, на 25 листопада 2021 року в Україні зібрано 79,7 млн. тонн зернових з 15,2 млн. га при середній врожайності 52,5 ц/га. Збирання гречки і проса завершено – намолочено 110 тис. тонн й 191 тис. тонн відповідно. Наразі триває збирання кукурудзи, яка вже обмолочена з 4,8 млн. га, що становить 87% від прогнозованої збиральної площі. Намолочено 35,1 млн. тонн зернової при середній врожайності 73,3 ц/га;
- За даними Держмитслужби, на 26 листопада з України від початку 2021/22 МР експортовано 24,75 млн. тонн зернових і зернобобових культур, що на 3,7 млн. тонн більше, ніж на аналогічну дату минулого сезону. Поставки пшениці склали 14,342 млн. тонн (+2,514 млн. тонн), ячменю – 4,882 млн. тонн (+1,180 млн. тонн), жита – 77,2 тис. тонн (+75,5 тис. тонн), кукурудзи – 5,237 млн. тонн (+42 тис. тонн). Крім того, за кордон поставлено 50,3 тис. тонн борошна зернових культур (у т. ч. 49,7 тис. тонн пшеничного), що на 18,6 тис. тонн менше;
- За інформацією Мінсільгоспу РФ, мито на експорт російського зерна на період 1-7 грудня збільшиться: на поставки пшениці - з попередніх 78,3 до 80,8 \$/тонна, на поставки ячменю – з 65,3 до 68,3 \$/тонна, на поставки кукурудзи - з 53,6 до 54,3 \$/тонна;
- Очікується, що у грудні Мінсільгосп РФ подасть варіанти квоти на експорт зерна, зокрема пшениці, яку буде введено з 1 січня 2022 року. Цього року квота на експорт російського зерна діяла з 15 лютого по 30 червня, її обсяг становив 17,5 млн. тонн;
- За даними моніторингу FranceAgriMer, у Франції підходить до завершення збирання кукурудзи - на 15 листопада в країні обмолочено 91% запланованих площ (+9% за тиждень). При цьому поточні темпи жнив, як і раніше, поступаються торішнім – тоді його збирання було проведено на 99% площ від плану;
- Згідно з щотижневим звітом USDA, на 22 листопада в США зібрали 95% урожаю кукурудзи, що випереджає торішні показники на 4% і більше за середні збори за останні 5 років на 3%. За тиждень з 14 по 21 листопада було обмолочено 4% площ під зерновою;
- У листопадовому звіту MARS зазначається, що відсутність сильних опадів протягом осені на більшій частині Європи забезпечила хороші умови для активізації темпів сівби озимих, завдяки чому посівна завершилася в оптимальні терміни в більшості країн;
- Державне агентство Туреччини із закупівлі продовольства ТМО у ході проведених тендерів закупило 370 тис. тонн ячменю за ціною 349,7-354,8 \$/тонна C&F, а також 385 тис. тонн пшениці за ціною 358,8-394,9 \$/тонна C&F з постачанням у січні 2022 року;
- Група імпортерів із Філіппін у ході проведеного тендеру закупила 100 тис. тонн фуражної пшениці (імовірно, австралійської) за ціною 340-350 за тонну \$/тонна C&F з постачанням у січні-червні 2022 року.

Динаміка міжнародних ринків

Дощова погода в Австралії й відсутність опадів у Північній Америці були основними погодними чинниками, які минулого тижня визначали динаміку світових цін на основні зернові культури. Затяжні дощі призвели до уповільнення збирання й зниження вмісту білку в австралійській пшениці, а фермери зупинили продажі, аби дочекатися остаточних даних по якості врожаю. Натомість суха погода в США погіршує стан озимих, через що зростають занепокоєння за долю майбутнього врожаю зернової. Це призвело до нової хвилі подорожчання на ринку пшениці, яка надала підтримку й цінам на кукурудзу на тлі збільшення її переробки на біоетанол в США і зростання цін на нафту.

Втім на біржовому ринку ціни на пшеницю, а частково також й на кукурудзу за підсумками минулого тижня знизилися після того, як напередодні святкування Дня подяки в США інвестори почали фіксувати прибутки.

Так на CBOT в Чикаго грудневий ф'ючерс на м'яку червонозерну пшеницю з минулого понеділка подешевшав на \$7,4, а березневий – на \$6,3 до 303,28 \$/тонна й 308,72 \$/тонна у п'ятницю відповідно. На EURONEXT в Парижі ціна грудневого пшеничного контракту протягом робочого тижня знизилася на €9,75 – до 299,75 €/тонна, березневого – на €3, до 302,75 €/тонна на торгах 26 листопада.

Ціна на українське зерно в портах Чорного моря на умовах FOB

Продукт	Ціна FOB Чорне море, USD/т (попит)		Ціна FOB Чорне море, USD/т (пропозиція)	
	min	max	min	max
Пшениця 12,5% пр.	338	344	340	346
Пшениця 11,5% пр.	336	342	338	343
Пшениця фуражна	318	323	320	326
Ячмінь	298	303	301	305
Кукурудза	280	285	283	290

Експортні ціни на основні продукти переробки пшениці в Україні

Культура	min	max	avr	Δ, %
Борошно, в. г., FCA	242	245	242	0,0%
Вівітки пшеничні, FOB	136	140	138	0,0%

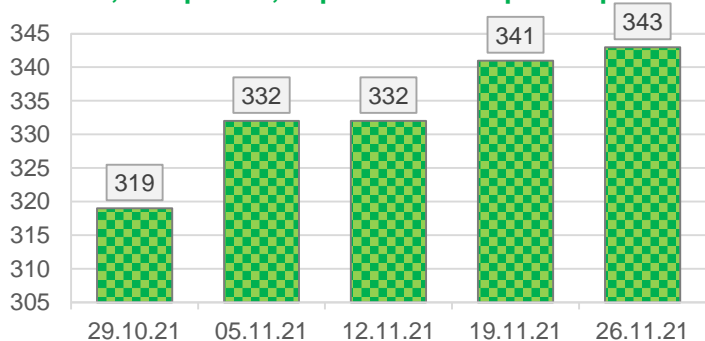
Стосовно кукурудзи, то її січневі контракти на EURONEXT минулого тижня також подешевшали на €1,75 - до 254,25 €/тонна через збільшення пропозиції зернової в Чорноморському регіоні. Натомість на CBOT з понеділка грудневий кукурудзяний ф'ючерс подорожчав на \$1, а березневий – майже на \$3 до п'ятничних 230,93 \$/тонна й 232,90 \$/тонна відповідно.

Ціни на українське борошно і пшеничні висівки				
Продукт	USD/т (попит)		USD/т (пропозиція)	
	min	max	min	max
Борошно, в. г., FCA	240	243	242	245
Висівки пшеничні, FOB	135	138	136	140

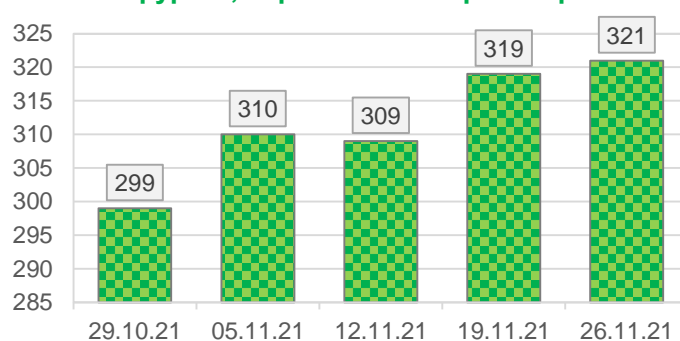
Ціни контрактів на зернові в основних портах країн-експортерів, період поставки грудень/лютий 21/22 року

Культура	min	max	avr	Δ, %
Ціна FOB, USD/т				
Пшениця 12,5% протеїн, Україна Чорне море	340	346	343	0,7%
Пшениця 11,5% протеїн, Україна Чорне море	339	344	342	0,7%
Пшениця фураж, Україна Чорне море	319	323	321	0,8%
Пшениця HRW 11% протеїн, США NOLA	380	383	382	2,4%
Пшениця SRW, США NOLA	355	360	358	-0,1%
Пшениця Superior, Франція Rouen	344	347	346	1,3%
Пшениця 12,5% протеїн, Румунія Constanța	341	348	345	0,6%
Пшениця 12,5% протеїн, Росія Чорне море	340	347	344	0,3%
Ячмінь, Україна Чорне море	303	307	305	1,8%
Ячмінь, Франція Rouen	314	318	316	0,6%
Кукурудза, Україна Чорне море	278	281	280	-0,4%
Кукурудза, США NOLA	264	267	266	2,3%
Кукурудза, Франція Rouen	295	297	296	1,7%
Кукурудза, Румунія Constanța	274	278	276	-0,7%
Кукурудза, Росія Чорне море	275	278	277	-0,4%

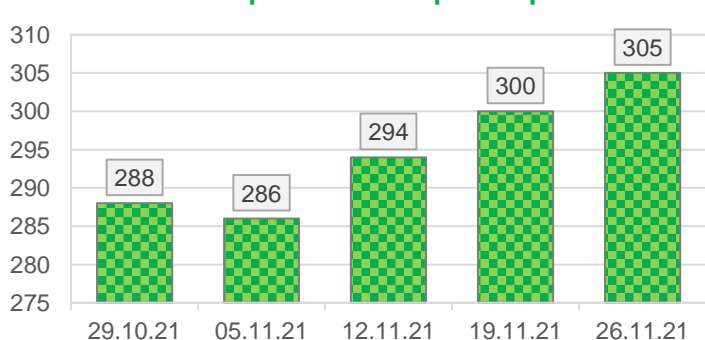
Динаміка середніх цін, \$/т. Пшениця 12,5% протеїн, Україна FOB Чорне море



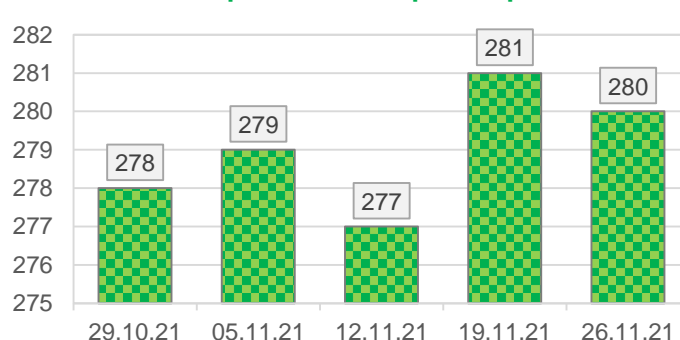
Динаміка середніх цін, \$/т. Пшениця фураж, Україна FOB Чорне море



Динаміка середніх цін, \$/т. Ячмінь, Україна FOB Чорне море



Динаміка середніх цін, \$/т. Кукурудза, Україна FOB Чорне море



В Україні внутрішні ринки пшениці, кукурудзи й ячменю минулого тижня відзначилися бурхливим ростом цін, чому сприяли зміцнення світової кон'юнктури цих культур, зменшення пропозиції, проблеми з доставкою зерна в порти, а також, не в останню чергу, девальвація національної валюти.

Найбільш стрімкими темпами виросли ціни на пшеницю. Так, за даними моніторингу «ПроАгро Груп», ціни на продовольчу зернову в чорноморських портах минулого тижня оновили рекорд минулого сезону й перетнули позначку 10 тис. грн. за тону, додавши за тиждень в середньому 550 гривень. Фуражна пшениця на СРТ-порт подорожчала дещо менше - на 500 грн./тонна. Водночас експортні ціни на зернову на FOB за тиждень додали лише «скромні» 2 \$/тонна. Тож основний внесок у подорожчання внесли внутрішні чинники – загальне скорочення пропозиції пшениці й знецінення національної валюти, лише завдяки якому гривневі ціни на неї зросли на близько 150 гривень.

Внаслідок скорочення запасів у виробників й дефіциту пропозицій товарних партій вчергове подорожчав також і ячмінь. На базисі елеваторів ціна нього протягом тижня додала в середньому 250 грн./тонна, в портах – 200 грн./тонна. При цьому ячмінь найбільше серед основних культур додав на експортному напрямку – в середньому ціна на нього на FOB зросла на 5 \$/тонна.

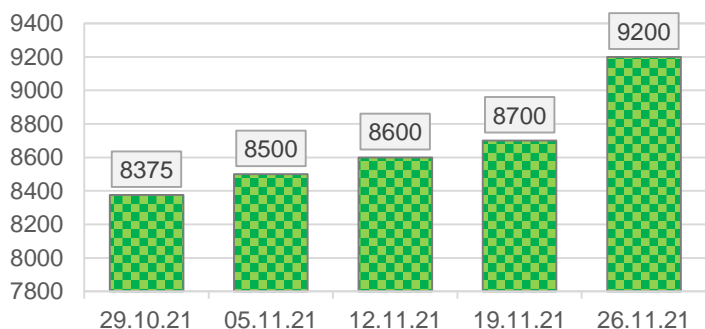
На відміну від пшениці і ячменя експортна ціна на кукурудзу минулого тижня знизилася. Але це не завадило подорожчання зернової на базисах EXW й СРТ-порт, де ціни на неї додали в середньому 350 грн./тонна й 300 грн./тонна відповідно. Попри достатню пропозицію кукурудзи від виробників продовжуються загострюватися проблеми з її доставкою в порти, і це вимушує трейдерів і експортерів підіймати ціни.

Внутрішні переробники минулого тижня також збільшили закупівельні ціни на основні зернові культури, але дещо менше, ніж трейдери. Так, пшениця на базисі СРТ-підприємство подорожчала на 250 грн./тонна. Натомість ціни на продукти її переробки – борошно і висівки – минулого тижня зросли на 400 грн./тонна і 200 грн./тонна відповідно, й головна причина цього – подорожчання сировини.

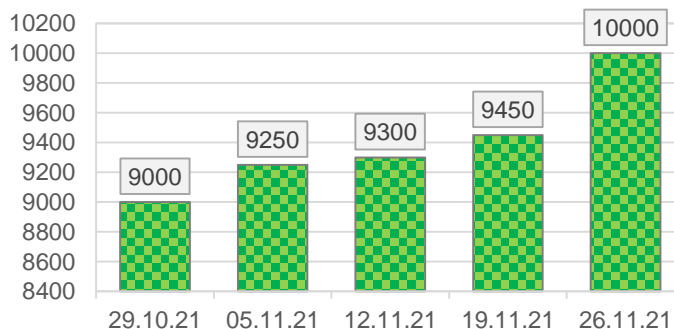
Закупівельні ціни на ключові зернові культури				
Культура	min	max	avr	Δ, %
Ціна EXW попит, грн./тонна				
Пшениця 12,5%	8450	9700	9200	5,7%
Пшениця 11,5%	8400	9650	9150	5,8%
Пшениця фураж	7750	9000	8450	5,6%
Кукурудза	6800	7800	7200	5,1%
Ячмінь	6900	8050	7550	3,4%
Ціна СРТ-підприємство, грн./тонна				
Пшениця 12,5%	8550	9100	8850	2,9%
Пшениця 11,5%	8500	9050	8800	2,9%
Пшениця фураж	7950	8400	8100	2,5%
Кукурудза	6800	7400	7100	2,9%
Ячмінь	6950	7600	7200	0,7%
Ціна СРТ-порт, грн./тонна				
Пшениця 12,5%	9900	10150	10000	5,8%
Пшениця 11,5%	9850	10100	9950	5,9%
Пшениця фураж	9200	9650	9250	5,7%
Кукурудза	8100	8250	8150	3,8%
Ячмінь	8200	8350	8250	2,5%

Ціни на ключові продукти переробки пшениці				
Культура	min	max	avr	Δ, %
Ціна EXW попит, грн./тонна				
Борошно, вищий сорт	11500	12000	11950	3,5%
Борошно, перший сорт	11300	11750	11600	3,6%
Висівки пшеничні	4500	4900	4600	4,5%
Ціна EXW пропозиція, грн./тонна				
Борошно, вищий сорт	11400	12200	12000	3,4%
Борошно, перший сорт	11200	11800	11700	3,5%
Висівки пшеничні	4450	5100	4650	4,5%

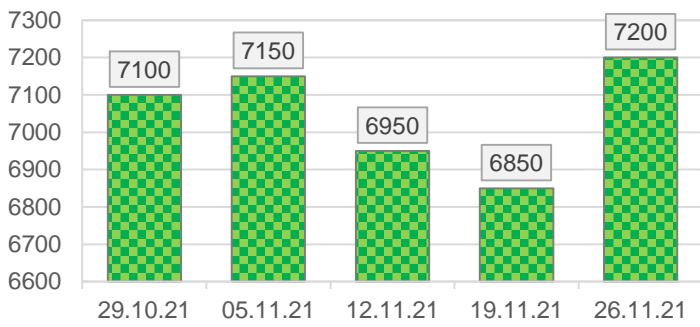
Динаміка середніх цін, грн/т. Пшениця 12,5% протеїн, EXW попит



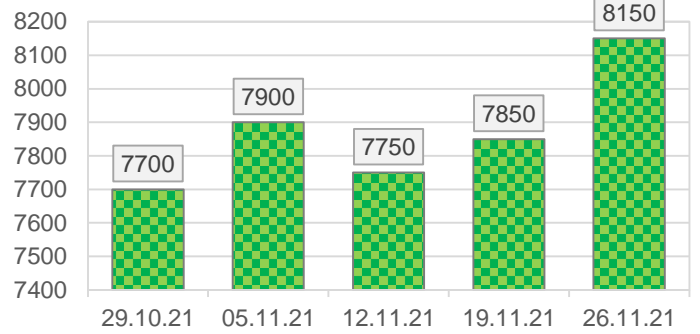
Динаміка середніх цін, грн/т. Пшениця 12,5% протеїн, СРТ-порт



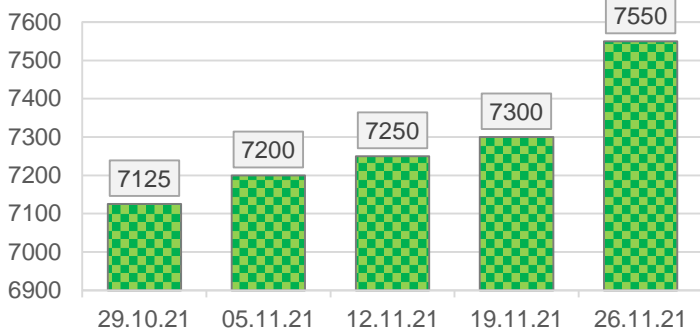
**Динаміка середніх цін, грн/т.
Кукурудза, EXW попит**



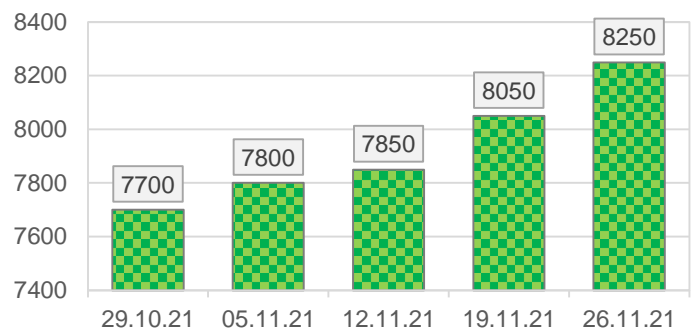
**Динаміка середніх цін, грн/т.
Кукурудза, СРТ-порт**



**Динаміка середніх цін, грн/т.
Ячмінь, EXW попит**



**Динаміка середніх цін, грн/т.
Ячмінь, СРТ-порт**



Динаміка ринку нішевих зернових культур

Внутрішній ринок нішевого зерна після попереднього цінового штиля минулого тижня перейшов у висхідний тренд, підштовхуваний тотальним подорожчанням основних культур.

Найбільш значним подорожчанням відзначилося жито. За даними моніторингу «ПроАгро Груп», у трейдерів і переробників воно додало в ціні від 200 грн./тонна в портах до 400 грн./тонна на базисі первинних елеваторів. В закупівлі у переробників зернова подорожчала в середньому на 250 грн./тонна, не останнім чинником чого стало подорожчання пшениці.

Так саме на всіх базисах минулого тижня подорожчав і горох – він додав у ціні від 50 до 100 грн./тонна.

Також на базисі EXW минулого тижня подорожчали овес і сорго – в середньому на 300 грн./тонна і 50 грн./тонна відповідно. До того ж сорго подорожчало також і на СРТ-порт, де його ціна теж зросла в середньому на 50 грн./тонна.

Закупівельні ціни на нішеві зернові культури

Культура	min	max	avg	Δ, %
Ціна EXW попит, грн./тонна				
Жито	5800	6500	6100	7,0%
Горох	9500	9900	9800	1,0%
Овес	5700	6200	5900	5,4%
Просо	6900	7500	7200	0,0%
Сорго	6500	7000	6800	0,7%
Ціна СРТ-підприємство, грн./тонна				
Жито	5900	6300	6050	4,3%
Горох	9500	10000	9900	1,0%
Овес	5850	6400	6000	0,0%
Просо	6800	7500	7300	0,0%
Сорго	н/д	н/д	н/д	н/д
Ціна СРТ-порт, грн./тонна				
Жито	6700	7100	6900	3,0%
Горох	9500	10400	10150	0,5%
Овес	6100	6350	6250	0,0%
Просо	7200	8000	7800	0,0%
Сорго	7200	7600	7400	0,7%